

Utbildningsinspektion i Öckerö gymnasieskola

Gymnasieskola

Inledning

Verksamheten i Öckerö gymnasieskola har granskats och besökts den 22-23 april 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns på Skolinspektionens webbplats, www.skolinspektionen.se (Tillsyn, Regelbunden tillsyn).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Skolinspektionen följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Öckerö gymnasieskola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Öckerö gymnasieskola intervjuades rektorn, samtliga arbetslag samt representanter för eleverna. Inspektörerna besökte även lektioner på samtliga program. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Öckerö gymnasieskola	Antal elever
Gymnasieskola	223

Källa: Öckerö gymnasium

Öckerö gymnasieskola grundades år 1999 och kommer från och med läsåret 2009/10 att vara fullt utbyggd. Idag finns fyra specialutformade gymnasieprogram: Den seglande gymnasieskolan (DSG) som hänförs till naturvetenskapsprogrammet, Fiske- och Sjöfartstekniskt program (FST) som hänförs till energiprogrammet, Marinbiologiskt program (MBI) som hänförs till energiprogrammet och Marint verkstadstekniskt program (MVT) som hänförs till energiprogrammet. Programmen har alla havet i fokus. Verksamheten omfattar också vuxenutbildning. Inspektionen av vuxenutbildningen behandlas i en särskild rapport. Skolan hyr lokaler av Fiskets utbildnings- och utvecklingscentrum (FUC) och Nimbuskyrkan. Lokalerna är belägna i vacker skärgårdsmiljö några meter från sundet utanför Björnhuvudet på Öckerös östra sida.

Helhetsbedömning

Kunskapsresultaten vid Öckerö gymnasieskola är som helhet goda. Resultatbilden är dock olika vid olika program. Den seglande gymnasieskolan (DSG) har mycket goda resultat såväl avseende nationella kursprov som satta kursbetyg. En av förklaringarna till de höga resultaten är de ingångsvärden som eleverna har från grundskolan. Resultaten på Fiske- och Sjöfartstekniskt program (FST) är betydligt lägre. Marinbiologiskt program (MBI) och Marint verkstadstekniskt program (MVT) har startats senare, så där finns ännu inga slutbetyg redovisade. Den pedagogiska verksamheten är övergripande av god kvalitet och seglatserna gäller från och med i år inte bara DSG, utan också FST och MBI gör sådana. Utbildningen vid skolan är ett gott exempel på hur man kan arbeta utifrån intentionerna i läroplanen. Via arbets sättet med projekt har skolan hittat ett sätt att ge alla elever utmaningar i lärandet. Eleverna får en helhet i utbildningen och får pröva sina kunskaper mot erfarenheter i praktiken. De långa seglatserna innebär emellertid att studietakten på DSG under perioderna hemma i skolan blivit hög och skolan har problem med att många elever känner stress i skolarbetet. Cirka 50 procent av eleverna har trots detta utökat program. En prövning görs i varje enskilt fall, men trycket från eleverna är stort att få så mycket som möjligt med sig från sin utbildning. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på elevernas stress. Eleverna får kontinuerlig återkoppling av sina lärare avseende kunskapsutvecklingen. Skolan har en rutin med så kallade mittkurssamtal, där lärarna gör en avstämning med varje elev hur han eller hon ligger till och vad som återstår att göra under resterande kurs tid. Samtalen genomförs utifrån målen för kursen. Elever med svårigheter i skolarbetet har goda möjligheter att få särskilt stöd. Skolan har en specialpedagog anställd. Han arbetar i första hand med handledning av lärarna, men kan också gå in som resurspedagog i elevgrupperna.

Skolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. Ett förebyggande arbete bedrivs inför seglatserna. Dessa ställer stora krav på elevernas förmåga att arbeta i grupp och lösa uppkomna konflikter. Studiemiljön är god och inriktad på lärande. Ett undantag förefaller MVT att vara, där studietakten är låg och eleverna menar att det är mycket ”dötid” i verkstaden. Skolan behöver arbeta med att höja kvaliteten också i den utbildningen. Skolan har vuxit snabbt och det har uppstått ett ”dike” mellan å ena sidan DSG och å andra sidan FST och MVT. Det finns en medvetenhet om detta på skolan och personalen knyter förhoppningar till att det nya programmet MBI

ska kunna bli en brygga mellan de två delarna. Den likabehandlingsplan som finns på skolan är allmänt hållen och utgår inte från de specifika behov som finns på skolan. Med tanke på de olika förhållanden som råder på programmen och de seglatser som genomförs finns all anledning att kartlägga behoven och göra planen mer konkret. Eleverna har deltagit i arbetet med att upprätta likabehandlingsplanen via klassråd, elevråd och skolkonferens, men inspektörerna vill påpeka vikten av att planen hålls levande för alla elever. Eleverna ges också i övrigt många tillfällen att kunna påverka och ta ansvar.

Rektorn har mycket god förtroenhet med det dagliga arbetet och åtnjuter stort förtroende bland både elever och personal. Hon har en god bild av skolans resultat och tar ett övergripande ansvar för skolans utvecklings- och kvalitetsarbete.

Lärarna är välutbildade men de instruktörer som används i vissa kurser och moment har inte pedagogisk utbildning och har inte heller tidigare erfarenhet av skolverksamhet. Inspektörerna vill påpeka vikten av att skolan försäkrar sig om att instruktörerna har kännedom om skola och skolans värdegrund. Samverkan mellan lärarna och instruktörerna är ett viktigt inslag i detta arbete.

Avslutningsvis vill inspektörerna betona vikten av att betygskataloger i fortsättningsen förs på ett rättssäkert sätt.

Område som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande område:

- Skolan bör se till att betygskatalogen förs på ett mer rättssäkert sätt.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål.

Tabell 1. Jämförelse mellan genomsnittlig betygspoäng m.m. för åren 2005–2007 för gymnasieelever vid Öckerö gymnasieskola i förhållande till riket.

År	Betygspoäng		Andel elever med högskolebehörighet (procent)		Andel elever med slutbetyg efter fyra år (procent)	
	Öckerö gymnasieskola	Riket	Öckerö gymnasieskola	Riket	Öckerö gymnasieskola	Riket
2005	17,1	14,0	98	89	67	76
2006	17,9	14,0	96	89	91	76
2007	17,8	14,0	100	90	91	76

Källa. Skolverkets officiella statistik

Kommentar:

Betygsnivån är mycket hög för DSG men betydligt lägre för FST. MBI och MVT är nystartade program och slutbetyg finns ännu inte tillgängliga. Jämförelsen i tabellen med motsvarande värden i riket är emellertid något missvisande, eftersom samtliga program är specialutformade. Resultaten på nationella kursprov är mycket

höga och motsvarar också nivån på satta kursbetyg, dock med viss avvikelse uppåt för satta betyg. Den höga betygsnivån kan delvis förklaras med de höga ingångsvärden (meritvärden) eleverna har från grundskolan. Läsåret 2007/08 hade elever som började i årskurs 1 på DSG meritvärden som varierade mellan 265 och 310 poäng.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsutvecklingen för varje elev följs upp fortlöpande i samtliga ämnen,
- om lärarna informerar eleven fortlöpande om både utvecklingsbehov och framgångar i studierna,
- om varje elev, minst en gång per termin ges ett utvecklingssamtal som utgår från en individuell studieplan med uppgifter om elevens studieväg och om de val av kurser som eleven gjort,

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området är av god kvalitet. Lärarna har rutiner för att följa upp resultaten och därmed vid behov förändra undervisningsmål och metoder. Kunskapsresultaten kommuniceras regelbundet med eleverna. Rutiner med så kallade mittkurssamtal finns för att garantera att eleverna på ett strukturerat sätt ska få en bedömning av hur de ligger till och vilka mål som gäller under återstoden av kursstiden. Mittkurssamtalen genomförs av undervisande lärare. Utvecklingssamtalen, som mentorn ansvarar för, ägnas åt den totala studiesituationen och den sociala situationen.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevens kunskaper och därvid beaktar hela kursen,
- om lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevens kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,

6 (11)

- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Bedömning och betygssättning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området är av god kvalitet trots att betygskatalogen inte förs på ett rättssäkert sätt. Det sker emellertid en allsidig bedömning av elevernas kunskaper och betyg sätts utifrån kursplanemål och betygskriterier. Nationella kursprov används som ett stöd i betygssättningen. Inom området finns följande förbättringsbehov.

Betygskatalog

Betygen för samtliga elever ska enligt gymnasieförordningen föras i en betygskatalog. Betygskatalogen ska utgöra den officiella dokumentationen över de betyg som har satts. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs. Betyg ska kunna sammanställas för varje enskild elev.

Dokumentstudier och intervjuer visar att det i betygskatalogen exempelvis förekommer ändringar utan att orsaken är skrivfel. Det finns för enskilda elever betygskolumner som är tomma utan anteckning om att betyg saknas. Betyg ska sättas när kursen är slut. Därefter kan eleven göra en särskild prövning om eleven inte fått betyg på kursen eller erhållit betyget Icke godkänd. Resultatet av prövningen måste föras in i betygskatalogen.

Inspektörerna bedömer att skolan bör se till att betygskataloger förs på ett mer rättssäkert sätt. Se vidare i Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan (SKOLFS 2007:42).

1.4 Genomförande av utbildningen**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om alla elever har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar,
- om skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande,

- om undervisningen är saklig och allsidig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om samverkan sker mellan skolan och det omgivande samhället,
- om varje elev har en individuell studieplan.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas sammanvägda bedömning är att området är av god kvalitet. Öckerö gymnasieskola visar, framför allt i programmet DSG, på ett mycket gott sätt hur man i praktiken kan arbeta efter intentionerna i läroplanen. Eleverna får stora möjligheter att möta samhället och pröva sina kunskaper i praktiken. Undervisningen på MVT får emellertid kritik av eleverna för att hålla för låg nivå vad gäller verkstads-tekniska kurser. Inspektörerna vill påpeka vikten av att skolan arbetar med att höja kvaliteten också i den utbildningen.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav,
- om skolans individuella program först och främst förbereder eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas bedömning är att området är av god kvalitet. Undervisningen är väl anpassad till elevernas nivå. Eleverna får utmaningar i sitt lärande och elever i behov av särskilt stöd får detta. Avseende MVT vill inspektörerna emellertid påpeka

vikten av att eleverna också där får utmaningar i sitt lärande (se bedömningspunkt 1.4). Åtgärdsprogram upprättas för alla elever i behov av särskilt stöd.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal och elever,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas bedömning av området är att det är av god kvalitet. De långa seglatserna innebär emellertid att studietakten på DSG under perioderna hemma i skolan blivit hög och skolan har problem med att många elever känner stress i skolarbetet. Skolan utgör en trygg miljö och det pågår ett aktivt värdegrundsarbete. Den likabehandlingsplan som finns för skolan uppfyller dock inte kraven i bestämmelserna.

Likabehandlingsplan

Enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder det ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen ska enligt lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständighe-

terna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna och den ska utgå från en kartläggning av den egna verksamheten. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7) för arbetet med att främja likabehandling.

Öckerö gymnasieskola har en likabehandlingsplan som är upprättad efter kommunens mall och anpassad av kuratorn till verksamheten. Planen är emellertid allmänt hållen och med tanke på de mycket speciella förhållanden som råder på de olika programmen finns också mer specifika behov än vad man kan utläsa i planen. Eleverna var delaktiga via klassråd, elevråd och skolkonferens vid upprättandet av planen. Vid revideringen av planen under våren kommer klassråden också att vara delaktiga.

Öckerö kommun har inte överlämnat åt rektorerna i kommunen att upprätta likabehandlingsplaner. Avsaknaden av likabehandlingsplaner eller brister i sådana bedöms därför inte i de enskilda skol- och verksamhetsrapporterna utan en samlad bedömning sker i den för kommunen övergripande rapporten.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolans specialutformade program uppfyller författningarnas krav,
- om skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav,
- om skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav,
- om skolan erbjuder studie- och yrkesorientering,
- om de läromedel som används håller god kvalitet,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas bedömning är att området är av god kvalitet. Eleverna har de valmöjligheter som bestämmelserna kräver och erbjuder det garanterade antalet undervisningstimmar. Skolans samtliga program är specialutformade och uppfyller kraven i bestämmelserna.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som krävs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas bedömning är att området är av god kvalitet. Den samlade bedömningen grundar sig på att lärarna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver samt att rektorn har lärarutbildning och erfarenhet av undervisning på olika nivåer.

3.3 Rektors ansvar**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,

- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
			X

Motivering:

Inspektörernas bedömning är att området är av mycket god kvalitet. Rektorn visar i intervjun god kännedom om skolans resultat och har en tydlig viljeinriktning för skolan. Hon är mycket väl förtrogen med det dagliga arbetet och driver arbetet med att utveckla verksamheten. Intervjuade elever och personal bekräftar den bild inspektörerna fått vid intervjun med rektorn.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas bedömning är att området är av god kvalitet. Den samlade bedömningen grundar sig på att rutinerna för kvalitetsarbete är goda och kvalitetsredovisningen är upprättad enligt kraven i förordningen.

Datum

2008-11-05

Ort

Göteborg

Barbro Nässén

Bosse Jersenius